

Opublikowano: 2021-11-26

Rekordowe edycje OPUS i PRELUDIUM

Ponad 900 grantów na badania z zakresu nauk humanistycznych, społecznych i o sztuce, ścisłych i technicznych oraz nauk o życiu otrzymają badacze z całej Polski w rozstrzygniętych właśnie konkursach Narodowego Centrum Nauki. Tak wielu laureatów nie było w programach OPUS i PRELUDIUM od kilku lat.

W tej edycji zgłoszono 4531 wniosków. Po przeprowadzeniu oceny formalnej i merytorycznej koordynatorzy NCN i eksperci zakwalifikowali do finansowania 912 projektów. Zbliżoną liczbę grantów w konkursie OPUS przyznano ostatnio w 2017 roku, w PRELUDIUM – więcej laureatów było tylko w pierwszej odsłonie konkursu, dziesięć lat temu. Przyznanie większej liczby grantów było tym razem możliwe dzięki znacznemu zwiększeniu finansowania NCN przez Ministerstwo Edukacji i Nauki.

Poziom wniosków jest zawsze znakomity i bardzo często żalujemy, że musimy odrzucać projekty, które naszym zdaniem, a przede wszystkim zdaniem naszych ekspertów, głównie międzynarodowych, powinny zostać sfinansowane – przyznaje prof. Zbigniew Błocki, dyrektor Narodowego Centrum Nauki.

W konkursie OPUS sfinansowane zostaną projekty na łączną kwotę ponad 558 mln zł, w PRELUDIUM – ponad 77 mln zł. Konkurs OPUS jest skierowany do naukowców na wszystkich etapach kariery. Kierownikiem projektu może być osoba, która ma w swoim dorobku co najmniej jedną opublikowaną lub przyjętą do druku pracę lub – w przypadku nauk o sztuce – jedno dokonanie artystyczne lub artystyczno-naukowe, nie musi mieć stopnia doktora. Finansowanie uzyskane w tym konkursie można przeznaczyć na projekt realizowany przez zespół afiliowany m.in. na uczelni, w instytucie PAN, bibliotece naukowej czy centrum naukowo-przemysłowym, w tym na badania prowadzone z wykorzystaniem wielkich międzynarodowych urządzeń badawczych lub prowadzone we współpracy z partnerami zagranicznymi.

Z kolei kierownikiem grantu PRELUDIUM może być tylko osoba, która nie ma stopnia doktora (nie trzeba być nawet doktorantem), temat projektu może, lecz nie musi, być powiązany z tematem planowanej rozprawy doktorskiej. Zespół badawczy w projekcie może się składać co najwyżej z trzech osób, w tym z kierownika projektu i opiekuna naukowego.

NCN daje szansę młodym na wczesną samodzielność w staraniach o środki na własne badania. Jesteśmy jedyną albo jedną z nielicznych agencji grantowych na świecie, która przyznaje granty bezpośrednio doktorantom, właśnie w programie PRELUDIUM. To wyraz ogromnego zaufania w stosunku do osób, które zaczynają pracę naukową i szansa dla nich na rozpostarcie skrzydeł – podkreśla prof. Jacek Kuźnicki, przewodniczący Rady NCN.

W konkursie OPUS złożonych zostało 2314 wniosków, sfinansowanych będzie 417 projektów. W PRELUDIUM zakwalifikowano 495 projektów spośród 2217 aplikacji. Liczbowy wskaźnik sukcesu wyniósł w przybliżeniu odpowiednio 18 i 22,3 procent.

Od literatury podróżniczej do eksploracji kosmosu

Zakres finansowanych badań jest bardzo szeroki. Zrealizowane zostaną projekty ze wszystkich dyscyplin lub grup dyscyplin nauk humanistycznych, społecznych i o sztuce, ścisłych i technicznych oraz nauk o życiu. W programie OPUS zostaną sfinansowane badania m.in. dotyczące średniowiecznej japońskiej literatury podróżniczej (dr Adam Bednarczyk z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu), wpływu zmian demograficznych na rynek

wyborczy (dr hab. Agnieszka Turska-Kawa z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach), bioetyki eksploracji kosmosu (dr Konrad Szocik z Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie) oraz uniwersalnej szczepionki przeciwko wariantom wirusa SARS-CoV-2 opartej na konserwowanych epitopach białka kolca (dr Katarzyna Grzyb z Uniwersytetu Gdańskiego).

Laureaci PRELUDIUM podejmą między innymi tematykę wpływu obróbki wysokociśnieniowej na ekspresję antybiotykooporności (Urszula Zarzecka z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie), modelowania agentowego dyfuzji samochodów elektrycznych wśród gospodarstw domowych zainteresowanych korzystaniem z mikroinstalacji fotowoltaicznych (Karolina Bienias z Politechniki Wrocławskiej) i związków między algebraicznymi, modalnymi i wielowartościowymi logikami kwantowymi (Elżbieta Drozdowska z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II).

System przyznawania grantów NCN oparty jest o merytoryczne przesłanki. Pracownicy NCN i przedstawiciele Rady są zawsze gotowi rozmawiać z przedstawicielami środowisk naukowych i ewentualnie wskazać działania, które mogą zwiększyć ich szanse na sukcesy w naszych konkursach – zwraca uwagę prof. Kuźnicki.

Najwięcej grantów otrzymali naukowcy z miast, w których są największe ośrodki akademickie i naukowe – z Warszawy, Krakowa, Poznania i Wrocławia, Gdańska. Znaczną liczbę grantów uzyskali także m.in. badacze z Katowic, Torunia i Łodzi. Na listach rankingowych są projekty, które będą realizowane przez naukowców ze wszystkich województw.

Anna Korzekwa-Józefowicz